

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
**FAKULTET ZA DENTALNU
MEDICINU I ZDRAVSTVO**

Hrvatski strukovni sindikat
medicinskih sestara i
medicinskih tehničara

PRVA MEĐUNARODNA ZNANSTVENA KONFERENCIJA
1ST INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek
Faculty of Dental Medicine and Health Osijek

Suvremeno sestrinstvo:

povijest kao temelj, teorija kao izvor, obrazovanje kao put,
kvaliteta kao obveza, znanost kao istina

Contemporary nursing:

*history as a foundation, theory as a source, education as a path,
quality as a commitment, science as a truth*

21.- 22. RUJNA 2018. / 21.-22. SEPTEMBER 2018
Osijek, Hrvatska / Osijek, Croatia

PROGRAM KONFERENCIJE
CONFERENCE PROGRAMME

NAKLADNIK / PUBLISHER

Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek /
Faculty of Dental Medicine and Health Osijek

UREDNICI / EDITORS

Organizacijski odbor / Organizing committee

LEKTOR / LECTOR

Jelena Mihnjak

DIZAJN NASLOVNICE / COVER DESIGN IDEArt

Studio HS internet d.o.o., Osijek, 2017.

PRIJELOM i TISAK / LAYOUT and PRINT

Studio HS internet d.o.o., Osijek, 2017.

FOTOGRAFIJE / FOTO

Vedran Ristić, Osijek

SADRŽAJ / TABLE OF CONTENTS

Poruka dobrodošlice / Welcome Message	3-4
Glavne teme konferencije / Main Topics	5
Organizatori i pokrovitelji konferencije / Organizers and Patrons of Conference	7
Odbori konferencije / Conference Committees.....	8
Pozvani predavači / Invited Speakers	10
Plan i program konferencije / Conference Plan and Programme.....	33
Znanstveni program / Scientific Program.....	35
Opće informacije / General Information	47
Sponzori i izlagači / Sponsors and exhibitors.....	51

Poruka dobrodošlice

Poštovani kolegice i kolege, dragi prijatelji!

Velika nam je čast i zadovoljstvo pozvati vas na sudjelovanje u radu međunarodne znanstvene konferencije u sestrinstvu koja će se održati od 21. do 22. rujna 2018. godine u Osijeku. Organizatori su konferencije Katedra za sestrinstvo i palijativnu medicinu Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo u Osijeku, Društvo nastavnika zdravstvene njege i Društvo za povijest sestrinstva Hrvatske udruge medicinskih sestara, Hrvatska komora medicinskih sestara i Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara i medicinskih tehničara. Glavna je tema konferencije: Suvremeno sestrinstvo: povijest kao temelj, teorija kao izvor, obrazovanje kao put, kvaliteta kao obveza, znanost kao istina. Konferencija će se održati u Osijeku, a odvijat će se u obliku pozvanih i videokonferencijskih predavanja, usmenih izlaganja i okruglih stolova, na hrvatskom ili engleskom jeziku. Tijekom konferencije bit će postavljena izložba "Medicina sacra: štovanje svetaca zaštitnika i duhovna dimenzija medicine". Sažetci svih prihvaćenih radova bit će objavljeni u e-zborniku sažetaka znanstvene konferencije. Teme programa pružit će Vam priliku za prikupljanje i izmjenjivanje znanja, vještina i iskustava o najnovijim otkrićima i razvijanju sestrinskoga zanimanja, osobito u razumijevanju: važnosti povijesti hrvatskog sestrinstva, svrhe teorijskih promišljanja u zdravstvenoj njezi, aktualnih inovacija i problema u obrazovanju medicinskih sestara, nužnosti postupaka i indikatora kvalitete u zdravstvenoj njezi kao i spoznavanja istine primjenom različitih istraživačkih pristupa u sestrinstvu. Osim mnoštva stručnih i znanstvenih sadržaja, nadamo se kako će vam ova konferencija pružiti i ugodna neformalna druženja.

Želimo Vam srdačnu dobrodošlicu.

doc. dr. sc. **Robert LOVRIĆ**
predsjednik Organizacijskog odbora konferencije

prof. dr. sc. **Aleksandar VČEV**
dekan Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek

Welcome Message

Dear colleagues and friends,

We take great pleasure in inviting you to the International Scientific Conference in Nursing which will be held from 21 – 22 September 2018 in Osijek. The organizers are: the Department of Nursing and Paliative Medicine of the Faculty of Dental Medicine and Health in Osijek; the Society of Nursing Care Teachers and the Society for the History of Nursing from the Croatian Nursing Association; the Croatian Chamber of Nurses, and the Croatian Trade Union of Nurses. The main theme of the conference is: “Contemporary nursing: history as basis, theory as source, education as a way, quality as commitment, science as the truth.” The conference will be held in the form of invited and videoconferencing lectures, oral presentations and round tables; in Croatian or English. During the conference, the exhibition “Medicina sacra: the worship of the patron saints and the spiritual dimension of medicine” will be set up. All accepted summaries will be published in the Conference e-Book of Abstracts. The topics of the Conference offer you opportunity to gather with your colleagues and friends and exchange knowledge, skills and experiences on the latest discoveries and the development of the nursing profession; especially in understanding the importance of history of Croatian nursing, the purpose of theoretical reflections on nursing care, current innovations and problems in nursing education, nursing care quality indicators as well as knowing the truth using different research approaches in nursing. In addition to a professional and scientific content, we hope that this conference will also provide you with pleasant informal gatherings.

We bid you a warm welcome.

Robert LOVRIĆ, PhD, MSN, Asst Professor
President of the Organizing Committee of the Conference

Aleksandar VČEV, PhD, MD, Professor
Dean of the Faculty of Dental Medicine and Health Osijek

Glavne teme konferencije

IZAZOVI I INOVACIJE U OBRAZOVANJU MEDICINSKIH SESTARA

Inovacije i izazove u obrazovanju medicinskih sestara danas je nužno promatrati kroz istinske želje i strast za učenjem; zajedničku predanost i usredotočenost; potporu i izazove; pozitivno okruženje koje potiče kreativnost i podupire talente i maštu; spremnost za učenje iz situacija „uspjeha i neuspjeha“; kulturu povjerenja te otvorenost idejama potragom za novim i boljim načinima i rješenjima.

SESTRINSTVO KAO ZNANSTVENA DISCIPLINA

Neposredan istraživački pristup u zdravstvenoj njezi medicinskim sestrama osigurava spoznavanje okolnosti, otkrivanje problema te kritičko promišljanje i donošenje odluka na osobit znanstveni način. Rezultate je istraživanja nužno objaviti kao znanstvene radove jer ni jedno istraživanje nema nov znanstveni doprinos sve dok rezultati istraživanja nisu vidljivi čitateljstvu.

KVALITETA U ZDRAVSTVENOJ NJEZI

Medicinske sestre u kontekstu kvalitete imaju dva jasna zadatka: pružiti najkvalitetniju zdravstvenu skrb koju mogu i stalno unaprjeđivati kvalitetu zdravstvene skrbi koju pružaju. Dakle, pružiti najkvalitetniju zdravstvenu skrb na „pravi“ način, „pravom“ pacijentu, i to svaki put.

Main Topics

CHALLENGES AND INNOVATIONS IN NURSES EDUCATION

Innovations and challenges in the education of nurses today need to be seen through true wishes and passion for learning; common commitment and focus; support and challenges; a positive environment that stimulates creativity and supports talents and imagination; readiness to learn from situations of “success and failure”; culture of trust and openness to ideas through search for new, better ways and solutions.

NURSING AS A SCIENCE DISCIPLINE

An exemplary research approach to nursing provides nurses the knowledge of circumstances, problem solving, critical thinking and decision-making in a particularly scientific way. The results of the research are necessarily have to be published through scientific publications because no research has a new scientific contribution until research results are not published and visible to readers.

QUALITY IN NURSING CARE

From the aspect of quality nurses have two clear tasks: to provide the highest quality nursing care that can and constantly improve the quality of nursing care they provide. So, provide the best quality nursing care in the “right” way, to the “right” patient ... every single time.

TEORIJSKA PROMIŠLJANJA U SESTRINSTVU

Teorijska promišljanja upućuju medicinske sestre na koji način planirati, provoditi i evaluirati zdravstvenu njegu. Poznavanje različitih teorijskih pristupa medicinskim sestrama osigurava mogućnost teorijskog i kritičkog promišljanja u praksi i obrazovanju te donošenje ispravnih prosudbi. Teorije zdravstvene njege čine osnovu za daljnji razvoj sestrinstva kao zanimanja

POVIJEST HRVATSKOG SESTRINSTVA

Povijest hrvatskog sestrinstva nije samo povijest jednoga zanimanja, već je dio nacionalne povijesti. Svaki je vid sestrinstva duboko povezan s društvom i promjenama u njemu. Otkrivanjem, proučavanjem, arhiviranjem i podučavanjem povijesti ne prosperira samo akademska sastavnica sestrinstva, nego se učinci osjećaju i u svakodnevnoj praksi medicinskih sestara.

THEORETICAL CONSIDERATIONS IN NURSING

Theoretical considerations tell nurses how to plan, implement, and evaluate nursing care. Knowledge of different theoretical approaches provide nurses theoretical and critical thinking in practice and education and making the right decisions. Nursing care theories are the basis for further development of nursing as a profession.

HISTORY OF CROATIAN NURSING

The history of Croatian nursing is not only a history of a profession but an integral part of national history. Every aspect of nursing is deeply associated with the society and the changes in it. Discovering, studying, archiving, and teaching history does not only thrive on the academic component of nursing, but the effects are felt in the daily practice of nurses.

Organizatori i pokrovitelji konferencije

Organizers and Patrons of Conference

Glavni organizator konferencije / Main organizer

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
**FAKULTET ZA DENTALNU
MEDICINU I ZDRAVSTVO**

Suorganizatori konferencije / Co – organizers

Hrvatski strukovni sindikat
medicinskih sestara i
medicinskih tehničara

Pokrovitelji konferencije / Patrons of Conference

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
zdravstva

Odbori konferencije / Conference Committees

Znanstveni odbor konferencije / Scientific committee of the conference

Predsjednik Znanstvenog odbora / Chairperson of the Scientific Committee

Radivoje Radić (HRV)

Članovi Znanstvenog odbora / Members of the Scientific Committee

Andreas Charalambous (CYP)

Beata Dobrowolska (POL)

Patricia Gonce Morton (USA)

Ros Kane (GBR)

Sultan Kav (TUR)

William Lauder (GBR)

Ian McGonagle (GBR)

Dragana Milutinović (SRB)

Majda Pajnikihar (SVN)

Nada Prlić (HRV)

Andrej Starc (SVN)

Danica Železnik (SVN)

Boštjan Žvanut (SVN)

Organizacijski odbor konferencije / Organising committee of the conference

Predsjednik Organizacijskog odbora / Chairperson of the Organising Committee

Robert Lovrić (HRV)

Članovi Organizacijskog odbora / Members of the Organising Committee

Tamara Alebić (HRV)

Antun Bajan (HRV)

Ivana Barać (HRV)

Zorica Kovač (HRV)

Donna Fitzsimons (GBR)

Sanda Franković (HRV)

Dubravka Matijašić Bodalec (HRV)

Igor Marjanac (HRV)

Štefica Mikšić (HRV)

Marilyn H. Oermann (USA)

Silvija Piškorjanac (HRV)

Jadranka Plužarić (HRV)
Višnja Pranjić (HRV)
Damir Šebo (HRV)
Jasenska Vujanić (HRV)
Jean Watson (USA)
Hrvatska udruga studenata sestinstva (HRV)

Počasni odbor / Honorary committee

Aleksandar Včev - Dekan Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo (HRV) / [Dean of the Faculty of Dental Medicine and Health Osijek](#)
Tanja Lupieri –Predsjednica Hrvatske udruge medicinskih sestara (HRV) / [President of the Croatian Nurses Association \(HRV\)](#)
Slava Šepec - Predsjednica Hrvatske komore medicinskih sestara (HRV) / [President of the Croatian Nursing Council \(HRV\)](#)
Anica Prašnjak - Predsjednica Glavnog vijeća, Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara (HRV) / [President of the General Council, Croatian Trade Union of Nurses](#)
Gordana Fučkar - Škola za medicinske sestre Vinogradska (HRV) / [Nursing School Vinogradska](#)

Tehnički organizator konferencije / Official Conferences Agency

„GoldTours“

Specialists in organizing congresses in medicine & corporate events
B. SC. Eco. Milan Potkonjak, CEO
Preradovićeva 4, 10 000 Zagreb, Hrvatska / Croatia
tel. + 385 1 4856 500;
mob. +385 91 2008228;
fax + 385 1 4856 930

member of

Tajništvo konferencije / Conferences secretariat

Vlasta Pekić
Ana Budrovac
Teodora Dragosavljević
Josip Spudić

POZVANI PREDAVAČ / INVITED SPEAKER

Znanost o skrbi: Osnove skrbi o čovjeku – filozofija i primjena teorije skrbi o čovjeku

Caring Science: Universals of Human Caring – Philosophy and Practice of Theory of Human Caring

prof. dr. sc. **Jean Watson**
Sjedinjene Američke Države / United States of America

Dr. Jean Watson ugledna je profesorica i dekanica emeritus Sveučilišta u Denveru, Colorado, Studija sestrinstva Anschutz Medicinskog centra, gdje drži prvu nacionalnu katedru iz područja znanosti o zdravstvenoj njezi već 16 godina. Utemeljiteljica je Watsonova znanstvenog instituta za zdravstvenu njegu, izvornog Centra humane skrbi u Coloradu i članica je američke Akademije medicinskih sestara. Bila je predsjednica Nacionalne lige sestrinstva; utemeljiteljica je Međunarodnog udruženja u humanoj skrbi i Međunarodnog konzorcija Caritasa. Utemeljiteljica je i direktorica neprofitne zaklade Watson Careing Science Institute. Dr. Watson stekla je preddiplomsko i diplomsko obrazovanje u zdravstvenoj njezi i psihijatrijsko-mentalnoj zdravstvenoj njezi te ima doktorat iz obrazovne

Dr. Jean Watson is Distinguished Professor and Dean Emerita, University of Colorado Denver, College of Nursing Anschutz Medical Center campus, where she held the nation's first endowed Chair in Caring Science for 16 years. She is founder of the original Center for Human Caring in Colorado and is a Fellow of the American Academy of Nursing; past President of the National League for Nursing; founding member of International Association in Human Caring and International Caritas Consortium. She is Founder and Director of the non-profit foundation, Watson Caring Science Institute (www.watsoncaringscience.org). Dr. Watson has earned undergraduate and graduate degrees in nursing and psychiatric-mental health nursing and holds her PhD in educational psychology and counseling. She is a widely published

psihologije i savjetovanja. Široko je objavljivana autorica i primateljica mnogih nacionalnih /međunarodnih nagrada i priznanja uključujući: Fetzer Institut Norman Cousins Award, kao znak priznanja za predanost razvoju, održavanju i pojašnjavanju primjene skrbi utemeljene na međusobnim odnosima; međunarodna udruga Kellogg u Australiji; Fulbright Research Award u Švedskoj; Hildebrand Centar za suosjećanje u medicini Sveučilište Notre Dame; nagrada za pionirski rad u području znanosti o skrbi Akademije za integrativnu medicinu i liječenje; predsjedateljica je japanskog Međunarodnog društva za skrb.

Posjeduje petnaest (15) počasnih doktorata, uključujući 12 međunarodnih počasnih doktorata (Švedska, Velika Britanija, Španjolska, Britanska Kolumbija i Quebec, Kanada, Japan, Turska, Peru (2) i Kolumbija, J. Amerika). Medicinske sestre kliničarke i akademski programi diljem svijeta koriste se njezinim objavljenim radovima o filozofiji i teoriji humane skrbi te o umjetnosti i znanosti o skrbi u zdravstvenoj njezi. Filozofija skrbi dr. Watson koristi se pri uvođenju transformativnih modela skrbi i iscjeljivanja u bolnice, i za medicinske sestre i za pacijente, u različitim okruženjima širom svijeta. Na Sveučilištu u Coloradu dr. Watson ima titulu uvaženog profesora zdravstvene njege što je najveća čast dodijeljena nekome na tome Sveučilištu za znanstveni rad. Godine 1999. preuzela je predsjedavanje Murchinson-Scoville u području zdravstvene njege što je bio prvi takav slučaj na Sveučilištu Colorado Denver i Anschutz medicinskom centru. Autorica

author and recipient of many national/international awards and honors, including: The Fetzer Institute Norman Cousins Award, in recognition of her commitment to developing; maintaining and exemplifying relationship-centered care practices; an international Kellogg Fellowship in Australia; a Fulbright Research Award in Sweden; The Hildebrand Center for Compassion in Medicine Award Notre Dame University; Academy Integrative Medicine and Healing Award for pioneering work in Caring Science; Japanese International Society of Caring and Peace Chair. She holds fifteen (15) Honorary Doctoral Degrees, including 12 International Honorary Doctorates (Sweden, United Kingdom, (2) Spain, British Columbia and Quebec, Canada, Japan, Turkey, Peru (2) and Colombia, S. America). Clinical nurses and academic programs throughout the world use her published works on the philosophy and theory of human caring and the art and science of caring in nursing. Dr. Watson's caring philosophy is used to guide transformative models of caring and healing practices for hospitals, nurses and patients alike, in diverse settings worldwide At the University of Colorado, Dr. Watson held the title of Distinguished Professor of Nursing; the highest honor accorded its faculty for scholarly work. In 1999 she assumed the Murchinson-Scoville Chair in Caring Science, the nation's first endowed chair in Caring Science, based at the University of Colorado Denver & Anschutz Medical Center. As author /co-author of over 30 books on caring, her latest books range from empirical measurements and

je i koautorica više od 30 knjiga o skrbi, njezine najnovije knjige tematski se kreću od empirijskih mjerenja i međunarodnih istraživanja o zdravstvenoj njezi pa sve do novih postmodernističkih filozofija brige i ozdravljenja te filozofije i znanosti o skrbi kao svetoj znanosti. Sve to predstavlja globalni napredak u literaturi o zdravstvenoj njezi. Njezine su knjige zaslužile AJN (American Journal of Nursing) nagrade za knjige godine jer nastoje premostiti paradigme kao i uputiti na transformacijske modele 21. stoljeća. U listopadu je 2013. godine dr. Watson Američka akademija sestriinstva predstavila kao živuću legendu što je njihova najveća počast.

international research on caring, to new postmodern philosophies of caring and healing, philosophy and science of caring and caring science as sacred science, global advance in Caring Literacy. Her books have been AJN books of the year awards and seek to bridge paradigms as well as point toward transformative models for this 21st century. In October 2013 Dr. Watson was inducted as a Living Legend by the American Academy of Nursing, its highest honor.

POZVANI PREDAVAČ / INVITED SPEAKER

Istraživanja o stanju u sestrijskom obrazovanju: osvrt urednice

The State of Nursing Education Research: An Editor's View

prof. dr. sc. **Patricia Gonce Morton**
Sjedinjene Američke Države / **United States of America**

Patricia Gonce Morton profesorica je i dekanica Fakulteta za sestrištvo Sveučilišta u Utahu. Prethodno je radila na Fakultetu za sestrištvo Sveučilišta u Marylandu gdje je podučavala na pred-diplomskom, diplomskom i doktorskom studiju te bila prodekanica za magistarski studij te suradnica dekana za akademske poslove. Dr. Morton prakticirala je akutnu sestrijsku skrb na Medicinskom centru Sveučilišta Maryland, sve do srpnja 2013. godine. Pedagoginja je i znanstvenica poznata po djelatnosti intenzivne sestrijske skrbi i edukaciji iz područja sestrištva. Napisala je tri udžbenika, brojna poglavlja u knjigama i više od 50 znanstvenih članaka. Bila je članica uredništva šest časopisa za zdravstvenu skrb i sedam je godina bila urednica časopisa AACN Clinical Issues: Advanced Practice in Acute and Critical Care koji je sponzorirala Američka udru-

Patricia G. Morton, PhD, RN, ACNP-BC, FAAN joined the University of Utah in August 2013 as the Dean of the College of Nursing. She is a tenured professor and holds the Louis H. Peery Presidential Endowed Chair. Prior to her position at the University of Utah, Dr. Morton was a member of the faculty of the University of Maryland School of Nursing. She taught in the baccalaureate, master's and doctoral programs and held numerous administrative positions including Assistant Dean for the Master's Program and the Associate Dean for Academic Affairs. Dr. Morton practiced as an acute care nurse practitioner at the University of Maryland Medical Center until she left her position in July of 2013. Dr. Morton is an educator and scholar and is known for her work in critical care nursing and nursing education. She has authored three textbooks, numerous book chap-

ga medicinskih sestara intenzivne njege. Trenutačno je dr. Morton urednica znanstvenog časopisa „Journal of Professional Nursing“ indeksiranog u bazama Current Contents, SCI, SCOPUS, Medline i dr., pod pokroviteljstvom American Association of Colleges of Nursing. Prezentirala je mnoge radove na regionalnim, nacionalnim i međunarodnim konferencijama. Članica je Odbora povjerenika bolnica i klinika Sveučilišta u Utahu (UUHC) i Izvršnog odbora UUHC Health Care te članica American Academy of Nursing.

ters, and over 50 journal articles. She has served on the editorial board of six nursing journals and for seven years was the editor of the journal AACN Clinical Issues: Advanced Practice in Acute and Critical Care sponsored by the American Association of Critical-Care Nurses.

POZVANI PREDAVAČ / INVITED SPEAKER

**Sveobuhvatni okvir za stipendiranje
obrazovanja medicinskih sestara
(VIDEO KONFERENCIJA)**

**A Comprehensive Framework for
Nursing Education Scholarship
(VIDEO CONFERENCE)**

prof. dr. sc. **Marilyn H. Oermann**
Sjedinjene Američke Države / United States of America

Marilyn Oermann profesorica je zdravstvene njege na Thelma M. Ingles i direktorica za evaluaciju i edukacijska istraživanja na Studiju sestrinstva Sveučilišta Duke. Glavna je urednica dvaju znanstvenih časopisa "Nurse Educator" i "Journal of Nursing Care Quality" indeksiranih u bazama Current Contents, SCI, SCOPUS, Medline i dr. Dr. Oermann autorica je i koautorica 21 knjige, više od 165 članaka u recenziranim časopisima te urednica drugih vrste publikacija. Njezine su najnovije knjige: "Procjena i testiranje u obrazovanju medicinskih sestara", "Pisanje za objavljivanje u sestrinstvu", "Kliničke strategije podučavanja u zdravstvenoj njezi", "Podučavanje u sestrinstvu i uloga edukatora: cjelovit vodič za najbolju praksu u podučavanju, vrjednovanju i razvoju kurikuluma" te "Sustavni pristup procjeni i evaluaciji obrazovnih programa u sestrinstvu". Uredila je šest svezaka

Marilyn Oermann is the Thelma M. Ingles Professor of Nursing and Director of Evaluation and Educational Research at Duke University School of Nursing. She is the Editor-in-Chief of Nurse Educator and the Journal of Nursing Care Quality. Dr. Oermann is the author/co-author of 21 books, more than 165 articles in peer reviewed journals, and many editorials and other types of publications. Her current books are (1) Evaluation and Testing in Nursing Education; (2) Writing for Publication in Nursing; (3) Clinical Teaching Strategies in Nursing; (4) Teaching in Nursing and Role of the Educator: The Complete Guide to Best Practice in Teaching, Evaluation, and Curriculum Development; and (5) A Systematic Approach to Assessment and Evaluation of Nursing Programs. She edited 6 volumes of the Annual Review of Nursing Education. Dr. Oermann is a member of

“Godišnjeg pregleda obrazovanja u sestrinstvu”. Članica je Američke akademije medicinskih sestara i Nacionalne lige za zdravstvenu njegu (NLN) Akademije za obrazovanje medicinskih sestara. Dobila je nagradu NLN za izvrsnost u istraživanju obrazovanja u sestrinstvu, međunarodnu nagradu Sigma Theta Tau International Elizabeth Russell Belford za izvrsnost u obrazovanju, nagradu za izvrsnost u podučavanju Američke udruge studija za stipendiranje medicinskih sestara te Margaret Comerford Freda - nagradu za uredništvo od Međunarodne akademije medicinskih sestara urednika.

the American Academy of Nursing and National League for Nursing (NLN) Academy of Nursing Education. She received the NLN Award for Excellence in Nursing Education Research, the Sigma Theta Tau International Elizabeth Russell Belford Award for Excellence in Education, the American Association of Colleges of Nursing Scholarship of Teaching and Learning Excellence Award, and the Margaret Comerford Freda Award for Editorial Leadership in Nursing from the International Academy of Nursing Editors.

POZVANI PREDAVAČ / INVITED SPEAKER

**Obrazovanje medicinskih sestara
– izazov i(li) preduvjet razvoja
suvremenoga sestринства?**

**Nursing Education – a Challenge
and/or Prerequisite for Development
of Modern Nursing?**

doc. dr. sc. **Nada Prlić**
Republika Hrvatska / Republic of Croatia

Doc. dr. sc. Nada Prlić viša je znanstvena suradnica na Fakultetu za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek. Svojim je dugogodišnjim odgojno-obrazovnim radom značajno doprinijela razvoju obrazovanja medicinskih sestara i sestринства u RH. Bila je mentorica više od 100 završnih i diplomskih radova i jednog doktorskog rada. Mentorica je šest doktorskih kandidata na poslijediplomskom doktorskome studiju Biomedicina i zdravstvo. Autorica je šest udžbenika i dvaju priručnika iz područja zdravstvene njege. Objavila je više od 60 znanstvenih i stručnih radova te kongresnih priopćenja. Urednica je triju zbornika studentskih radova iz teorija zdravstvene njege. Bila je recenzentica udžbenika i studijskog programa. Sudjelovala kao istraživač na znanstvenoistraživačkom projektu „Mjerenje ishoda i kvalitete života nakon moždanog udara” te je bila voditeljica stručnog IPA

Dr. Nada Prlić, Senior scientific associate, Faculty of Dental medicine and Health Osijek. For over forty years Nada Prlic participated in the education of nurses. Through her educational work she contributed to the development of nursing and nursing education in the Republic of Croatia. She has been a mentor with over 100 final and graduate papers and one doctoral degree. She is a mentor of six PhD candidates at the Postgraduate Doctoral Studies of Biomedicine and Health. She is the author of six textbooks and two manuals in the field of nursing care. She has published more than 60 scientific or professional publications and congressional press releases. She is editor of three journals of students work from the field of nursing care theories. She was a reviewer of textbooks and study programs. She participated as a researcher in the research project “Mea-

projekta SENIORS CARE: Start Education Now to Increase Overall Responsibility for Seniors Care, Modernisation of school curricula in VET schools in line with the changing needs of the labour market / economy IPA BGUE 04 06 – Human Resources Development. Bila je od 1978. članica radnih skupina za izradu nastavnih programa medicinskih škola, Programskog savjeta za zdravstvo, Vijeća za kurikulum; vanjska suradnica Ministarstva znanosti obrazovanja i športa, Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Sudjelovala u organizaciji znanstvenih i stručnih skupova. Bila je članica uredničkog odbora časopisa. Za svoj je rad dobila Nagradu za životno djelo. Članica je HUMS-a. Osnovno joj je znanstveno i stručno područje interesa kvaliteta života bolesnika, kliničko mentorstvo i obrazovanje medicinskih sestara.

suring outcomes and quality of life after a stroke” and she was the project manager of the IPA project “SENIORS CARE: Start Education Now to Increase Overall Responsibility for Seniors Care, Modernization of School Curricula in VET Schools in line with the changing needs of the labor market / economy IPA BGUE 04 06 - Human Resources Development”. Since 1978 she has been a member of several working groups for the development of Nursing School curricula, the Health Care Program, the Curriculum Council... She also has been external associate of the Ministry of Science, Education and Sports, Agency for Vocational Education and Adult Education. He participated in the organization of scientific and professional conferences. She was a member of the editorial board of the journal. She received lifetime achievements awards for her work. She is a member of HUMS (Croatian Council of Nurses). The basic scientific and professional area of interest is the quality of life of patients, clinical mentoring and nursing education.

POZVANI PREDAVAČ / INVITED SPEAKER

Problemi istraživanja u sestrinskom obrazovanju u svijetu

Challenges Facing Nurse Education Research Globally

prof. dr. sc. **William Lauder**

**Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske /
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland**

Profesor Lauder primarno se obrazovao i specijalizirao za zdravstvenu njegu iz područja psihijatrije, usmjereno na skrb starijih osoba. Profesor je na Sveučilištu u središnjoj Queensland, Sveučilištu u Dundeeu, Sveučilištu u Stirlingu i Sveučilištu u Zapadnoj Škotskoj. Bio je dekan medicinske škole u Stirlingu. Odlikuje se počasnom nagradom (stolicom) na Sveučilištu Južne Floride. Trenutno je glavni urednik globalno najpopularnijeg znanstvenog časopisa za medicinske sestre „Nurse Education Today“. Profesor Lauder bio je član istraživačke grupe Velike Britanije RAE 2008 i REF 2014, a objavio je veliki broj stručnih i znanstvenih publikacija iz područja obrazovanja medicinskih sestara, socijalnih povezanosti i područja samo-zanemarivanja.

Professor Lauder trained as a psychiatric nurse specialising in care of the older adult. He has held professorships in Central Queensland University, University of Dundee, University of Stirling and University of the West of Scotland. He holds an honorary chair at the University of South Florida and was previously Head of School at the Stirling. He is currently Editor-in-Chief of the top rated nurse education journal Nurse Education Today. Professor Lauder was a member of the UK RAE 2008 and REF 2014 research sub-panels and has published widely on nurse education, social connections and self-neglect.

POZVANI PREDAVAČ / INVITED SPEAKER

Razvoj radne snage u sestrinstvu spremne za budućnost putem poboljšanja edukacije i naprednih kliničkih vještina

Building a Nursing Workforce that is Fit for the Future Through Enhanced Education and Advanced Clinical Skills

prof. dr. sc. **Donna Fitzsimons**

**Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske /
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland**

Profesorica Donna Fitzsimons voditeljica je Škole za sestrinstvo i primaljstvo na Queen's sveučilištu u Belfastu. Ona je iskusna sveučilišna kliničarka koja je prethodno bila dugoročno zadužena za suradnju između sveučilišta Ulster i Belfast Health and Social Care Trust. Profesorica Fitzsimons prva je medicinska sestra kojoj je dodijeljena izborna mjesto u Upravi Europskog društva za kardiologiju te je osnivačica globalnog foruma za kardiovaskularno sestrinstvo. Jedna je od urednica časopisa „European Journal of Cardiovascular Nursing“ i časopisa „British Journal of Cardiac Nursing“. Na regionalnoj je razini klinički voditelj za kardiovaskularnu kliničku istraživačku mrežu. Znanstvena je savjetnica grupe članova Sjeverne Irske Chest Heart i Stroke Association. Fitzsimons ima povijest uspješnih znanstvenih pri-

Professor Donna Fitzsimons is Head of the School of Nursing & Midwifery at Queen's University Belfast. She is an experienced clinical academic who has previously enjoyed a long-standing joint appointment between Belfast Health and Social Care Trust and Ulster University. Professor Fitzsimons is the first nurse to hold an elected position on the Board of the European Society of Cardiology and is a founding member of the Global Leadership Forum for Cardiovascular Nursing. She has an Editorial Board position on the European Journal of Cardiovascular Nursing and British Journal of Cardiac Nursing. At a regional level she is Co-Clinical Lead for the Cardiovascular Clinical Research Network and Scientific Advisory Group Member of Northern Ireland Chest Heart and Stroke Association. Donna has a history

znanja zbog širokog publiciranja radova i njihovih redovitih prezentiranja na međunarodnim kongresima. Doprinijela je razvoju nekoliko ESC kliničkih smjernica i veliki je zagovornik kliničke prakse osnovane na dokazima i pacijentova uključivanja u skrb. Njezini znanstveni interesi uključuju kardiologiju u sestrinstvu, preventivnu kardiologiju i paliativnu skrb u okviru srčanog zatajenja i kroničnih bolesti. Na pitanje zašto je odabrala Queen's sveučilište, Fitzimons odgovara: „Kroz svoju karijeru uvijek sam surađivala s kolegama s Queen's sveučilišta u svrhu međunarodnih istraživanja i inovacija u kliničkoj praksi, pri čemu sam razvila iskreno poštovanje prema toj instituciji. Tako da je bilo iznimno uzbudljivo iskoristiti priliku gdje je obrazovanje u sestrinstvu i primaljstvu usko povezano u pružanju zdravstvene skrbi. Queen's je fantastično mjesto gdje se cijeni ambicioznost i motivacija. Ondje vlada kultura „možeš“ koja inspirira svakog člana uprave da radi najbolje što zna. Trenutačno tražimo članove visokog kalibra koji bi pomogli u planovima i viziji za 2020. godinu. Ako si ambiciozan, to je odlično mjesto za tebe.“

of successful research grant acquisition, is widely published and regularly invited to present at international congresses. She has contributed to the development of several ESC Clinical Guidelines and is a strong advocate of evidence based practice and patient involvement. Her research interests include, cardiac nursing, preventive cardiology, and palliative care in heart failure and chronic illness. When asked why she chose Queens, Donna said “Through-out my career I have always worked closely with colleagues from QUB in terms of interdisciplinary research and practice innovation and had developed genuine respect for the institution. So it has been really exciting to take up this new opportunity, where Nursing & Midwifery education is in such close proximity to centres of excellence in healthcare delivery. Queen's is a fantastic place to work and I find the ethos here both ambitious and motivating. There is a “can do” culture, that inspires and facilitates each member of staff to be the best they can be. We are actively recruiting high calibre staff to help deliver on Vision 2020 targets and I am confident that the School of Nursing & Midwifery will perform strongly. If you are ambitious – this is a great place to be.

POZVANI PREDAVAČ / INVITED SPEAKER

Važnost teorija zdravstvene njege u
sestrinskom obrazovanju i istraživanju

The Importance of Nursing Theories in
Nursing Education and Research

prof. dr. sc. **Majda Pajnikihar**
Republika Slovenija / Republic of Slovenia

Majda Pajnikihar profesorica je i dekanica Fakulteta zdravstvenih znanosti na Sveučilištu u Mariboru, Republika Slovenija. Od 1993. do 1995. godine bila je pomoćnica glavne sestre Sveučilišnog kliničkog centra Maribor i to u području razvoja sestrinstva. Godine 1995. počela je raditi na Fakultetu zdravstvenih znanosti kao predavačica. Radila je kao prodekanica za znanost, voditeljica Instituta za zdravstvenu njegu i voditeljica Katedre za zdravstvenu njegu. Njezini su glavni interesi razvoj sestrinstva, obrazovanje i istraživanja. Članica je Honor Society of Nursing, Sigma Theta Tau International. Kao gostujuća profesorica radi na Fakultetu za dentalnu medicinu i zdravstvo pri Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te je počasna profesorica na I. M. Sečenov, prvom moskovskom državnom medicinskom sveučilištu u Rusiji. Profesorica Pajnikihar autorica je i koautorica više od tri stotine poglavlja knjiga, članka i konferencijskih prezentacija.

Majda Pajnikihar is Professor and Dean of the Faculty of Health Sciences at the University of Maribor, Slovenia. Between 1993 to 1995 she was Assistant to Head Nurse of the University Clinical Center Maribor in the field of nursing development. In 1995 she started to work at Faculty of Health Sciences as a lecturer. She worked as a Associate Dean for Research, Head of Nursing Institute and Head of Chair for Nursing. Her research interest is nursing development, education and research. She is a member of Honor Society of Nursing, Sigma Theta Tau International. She works as a visiting professor at the University of Osijek, Josipa Jurja Strossmayera, Faculty of Dental Medicine and Health, Osijek, Croatia and honorary professor at the I. M. Sečenov First Moscow State Medical University, Russia. Prof. Majda Pajnikihar, PhD has authored, co-authored over three hundred book chapters, articles, and conference presentations.

POZVANI PREDAVAČ / INVITED SPEAKER

Socijalne vještine medicinskih sestara, njihove filozofske osnove i razvoj u profesionalnom obrazovanju. Poljsko gledište

Social Competences of Nurses, Their Philosophical Foundations and Development in Professional Education. A Polish Perspective

prof. dr. sc. **Beata Dobrowolska**
Republika Poljska / Republic of Poland

Beata Dobrowolska izvanredna je profesorica na znanstvenim studijama na Fakultetu za zdravstvene znanosti na Medicinskom sveučilištu u Lublinu. Njezin glavni interes u znanosti vezan je uz filozofiju i etiku u sestrinstvu, edukaciju sestara te promociju zdravlja. Svoju je doktorsku tezu obranila 2006. godine na temu Etika skrbi, a nedavno je završila habitacijski (poslijedoktorski) rad na temu Aksiološke osnove i empirijsko davanje primjera razvoja određenih socijalnih kompetencija sestara (2018.). Iskusna je u istraživanju i podučavanju, radi s različitim skupinama medicinskih i nemedicinskih struka. Objavila je više od 250 radova u domaćim i međunarodnim časopisima kao i poglavlja u knjizi. Članica je uredničkog tima u nekoliko sestrijskih časopisa u Poljskoj i šire, primjerice „Nursing in the 21st Century, Nursing Topics“ ili „BMC Nursing“. Posljednjih osam godina bila je članica Glavnog odbora poljske Udruge medicinskih se-

Beata Dobrowolska is an associate professor in health sciences at the Faculty of Health Sciences, Medical University of Lublin. Her main scientific interests regard nursing philosophy and ethics, nursing education and health promotion. She defended her PhD thesis on care ethics in 2006 and recently completed habilitation (postdoctoral) procedure on axiological foundations and empirical exemplification of the development of selected social competences in nurses (2018). She is experienced researcher and teacher, has been working with different groups of medical and non-medical professionals. She published more than 250 papers in national, international journals and as book chapters. She is a member of editorial team in several nursing journals in Poland and abroad, e.g. Nursing in the 21st Century, Nursing Topics or BMC Nursing. For last 8 years she was a member of the Main Board of the Polish Nurses Association being

stara, također je bila uključena u brojne aktivnosti koje su služile sestričnoj zajednici u Poljskoj. Osim toga, članica je Poljskog bioetičkog udruženja i Poljskog udruženja za duhovnu skrb i medicinu. Dobrowolska je aktivna u radu brojnih međunarodnih znanstvenih i profesionalnih veza, realizira različite međunarodne projekte – trenutačno na području kulturnih kompetencija medicinskih sestara u jedinici intenzivnog liječenja i duševnih kompetencija medicinskih sestara.

involved in many activities for nursing society in Poland. She is also a member of the Polish Bioethics Society and the Polish Society for Spiritual Care in Medicine. Beata is actively engaged in work of many international scientific and professional networks, realizes different international projects – currently regarding cultural competences of ICU nurses and spiritual competences of nurses.

POZVANI PREDAVAČ / INVITED SPEAKER

Međuznanstveno obrazovanje i praksa suradnje: novi obrazovni obrazac u Srbiji

Interprofessional Education and Collaborative Practice: a New Educational Paradigm in Serbia

prof. dr. sc. **Dragana Milutinović**
Republika Srbija / Republic of Serbia

Izv. prof. dr. sc. Dragana Milutinović voditeljica je Odjela sestrinstva na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Novom Sadu. Rođena je u Novom Sadu. Završetkom Visoke zdravstvene škole strukovnih studija u Beogradu 1990., nastavila je studij i diplomirala na Fakultetu za specijalno obrazovanje i rehabilitaciju na Odjelu za govornu jezičnu patologiju. Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Novom Sadu završila je diplomski studij 2006. godine obranom diplomskog rada „Stres vezan za rad u sestrinstvu“, a iste je godine upisala doktorski studij. U ožujku 2009. godine obranila je doktorsku disertaciju pod nazivom „Procjena kvalitete njege kirurških bolesnika.“ Njezin radni vijek započeo je prije više od dvadeset i sedam godina u operacijskoj jedinici, kirurškoj klinici, kliničkom centru, a radila je i kao stručna sestrinska predavačica u Sekundarnoj medicinskoj školi „7.

Associate Professor, Head of Department of Nursing at the Faculty of Medicine, University of Novi Sad. Prof. Dragana Milutinović was born in Novi Sad and after completing College of Applied Sciences for Medicine in Belgrade in 1990 she continued studies and graduated from the Faculty of Special Education and Rehabilitation, Department of Speech Language Pathology. At the Faculty of Medicine, University of Novi Sad she completed her master studies by defending thesis: Work-related Stress in Nursing in 2006, and the same year she continued doctoral studies. She defended PhD thesis entitled Assessment of Nursing Care Quality in Surgically Treated Patients in March 2009. Her work life began more than twenty-seven years ago in the Operating Room Units, Surgical Clinic, Clinical Centre, and then as a nurse lecturer in the Secondary Medical

travnja“ u Novom Sadu. Od 2003. godine radi na Medicinskom fakultetu i stječe akademski naziv izvanrednog profesora sestrinstva. Odgovorna je za nekoliko kolegija na preddiplomskom, diplomskom te doktorskom studiju, ujedno je i predavačica na tečajevima kontinuiranog obrazovanja. U svojem znanstvenom i stručnom radu objavila je preko stotinu radova u međunarodnim i nacionalnim časopisima i postupcima na znanstvenim skupovima.

Autorica je i koautorica praktikuma i udžbenika studente sestrinstva. Izv. prof. Milutinović članica je uredništva nacionalnog časopisa „Nursing Word.“ Bila je recenzentica nekoliko monografija, referentnih knjiga i znanstvenih radova. Dala je doprinos razvoju mladih znanstvenika mentoriranjem dvaju obranjenih doktorskih disertacija, dvanaest magistarskih radova, petnaestak diplomskih radova i sedmorici studenata koji su uspješno predstavljeni na nacionalnom studentskom kongresu. Sudjelovala je u znanstvenim i obrazovnim projektima, a trenutno je aktivna u realizaciji ERASMUS + KA2 projekata „Jačanje okvira za iskustveno obrazovanje u zdravstvu u Srbiji“ (ReFEEHS). Članica je Udruge medicinskih sestara i primalja Republike Srbije.

School “7 April” in Novi Sad. Since 2003 she has been employed at the Faculty of Medicine and holds the academic appointment of Associate Professor of Nursing. She is responsible for several courses at the professional and academic bachelor, as well as master and doctoral studies and also lecturer at Continuing Education courses. In her scientific and professional work, she published over one hundred papers in international and national journals and proceedings at scientific conferences. She is an author and co-author of the practicum and a textbook for students of nursing. Assoc. Prof. Milutinović is a member of the editorial board of national journal: Nursing Word. She has been a reviewer of several monographs, reference books and scientific papers. She gave contribution to the development of young scientists by mentoring two defended PhD dissertation, twelve master's thesis, fifteen diploma theses and seven students' papers successfully presented at the national student's congress. She was a participant of scientific and educational projects and currently she is active in the realization of ERASMUS + KA2 projects “Reinforcement of the Framework for Experiential Education in Healthcare in Serbia“ (ReFEEHS). She is a member of the Association of Nurses and Midwives Association of the Republic of Serbia.

POZVANI PREDAVAČ / INVITED SPEAKER

Starenje kao izazov u sestrijskom obrazovanju

Aging as a Challenge in Nursing Education

prof. dr. sc. **Danica Železnik**
Republika Slovenija / Republic of Slovenia

Izv. prof. dr. sc. (Republike Finske), Danica Železnik dekan je i voditelj Instituta za istraživanje na Visokoj školi za zdravstvene znanosti Slovenj Gradec, Republika Slovenija. Nositelj je kolegija Zdravstvena njega 1, Etika s filozofijom i politikom skrbi te Supervizija u zdravstvenoj njezi. Ujedno je i voditelj Odjela za zdravstvenu njegu u Europskom centru Maribor. Doktorirala je na području medicinskih znanosti na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Oulu, Finska. Godine 2003., prva je u Sloveniji stekla specijalizaciju iz područja gerontologije i rehabilitacije na Sveučilištu u Oslu, Norveška. Gost je predavač na više sveučilišta: na Fakultetu zdravstvenih studija i Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru, predavač je na poslijediplomskom magistarskom studiju na Sveučilištu u Oslu te na Sveučilištu Primorska. U siječnju 2011. godine dobila je titulu gostujućeg pro-

Assoc. prof. dr. sc. (Republic of Slovenia), Danica Železnik is Dean and also a Head of the Institute for Research at the High School for Health Sciences in Slovenj Gradec, Republic of Slovenia. She is the holder of the course Nursing Care 1, Ethics with Philosophy and Care Policy and Supervision in Nursing Care. She is also a Head of the Department of Nursing Care at the European Center Maribor. She has a PhD in Medical Sciences at the University of Oulu, Finland. She was the first person in Slovenia who gained specialization in the area of Gerontology and Rehabilitation at the University of Oslo, Norway in 2003. She is a guest lecturer at several universities: at the Faculty of Health Sciences and the Faculty of Medicine of the University of Mostar, a lecturer at the postgraduate master's degree at the University of Oslo and at the University of Primorska. In January

fesora na Medicinskom fakultetu u Osijeku. Koautor je prvog i jedinog sveučilišnog udžbenika „Standardi zdravstvene njege” na slovenskim prostorima i udžbenika „Osnove zdravstvene njege kirurških bolesnika”. Osnovni su to udžbenici za studije zdravstvene njege i velika pomoć medicinskim sestrama i tehničarima u kliničkoj praksi, kao i nastavnicima zdravstvene njege. Mentorica je i komentatorica mnogim studentima zdravstvene njege na diplomskim, specijalističkim i magistarskim radovima. Njezina osobna bibliografija obuhvaća više od 780 bibliografskih jedinica. Aktivno je uključena u rad svih nacionalnih udruga medicinskih sestara i primalja u Republici Sloveniji.

2011 she received the title of visiting professor at the Faculty of Medicine in Osijek. He is a co-author of the first and only university textbook “Nursing Care Standards” in Slovenian area and the textbook “Fundamentals of NursingCare of Surgical Patients”. These are the basic textbooks for nursing care studies and great help for nurses in clinical practice as well as nursing care teachers. She is a mentor and commentator for many nursing care students in graduate, specialist and master’s theses. Her personal bibliography covers more than 780 bibliographic units. She is actively involved in the work of all national nursing and midwifery associations in the Republic of Slovenia.

POZVANI PREDAVAČ / INVITED SPEAKER

Demistifikacija primjene informacijsko-komunikacijske tehnologije (ICT) u sestrijskom obrazovanju

Demystification of ICT use in Nursing Education

prof. dr. sc. **Boštjan Žvanut**
Republika Slovenija / Republic of Slovenia

Dr. sc. Boštjan Žvanut izvanredni je profesor na Sveučilištu Primorska, na Fakultetu zdravstvenih znanosti i gostujući je profesor na Medicinskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Njegova su područja istraživanja medicinska skrb i zdravstvena informatika, kvantitativne i kvalitativne metode istraživanja te primjena ICT-a u zdravstvenom obrazovanju. Njegov je rad objavljen u više od 80 bibliografskih jedinica od kojih su 20 izvornih istraživačkih radova i sedam poglavlja u raznim monografijama. Dr. sc. Boštjan Žvanut održao je predavanja naslovljena Sestrinstvo, Prehrambeno savjetovalište - dijetetika i Primijenjena kineziologija. Trenutačno radi kao ICT stručnjak na projektima: „CoSENSo: Inovacije za bolju zdravstvenu i socijalnu skrb za starije osobe u Alpskom prostoru” i „INOTEZ - Inovativno stjecanje znanja uz korište-

Boštjan Žvanut, PhD, is an Associate Professor at the University of Primorska, Faculty of Health Sciences, and a guest professor at the Faculty of Medicine, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. His areas of research are nursing and healthcare informatics, quantitative and qualitative research methods, and the use of ICT in healthcare education. His work has been published in more than 80 bibliographic units, of these 20 were original research papers and 7 chapters in various monographies. Boštjan Žvanut, PhD, gives lectures on the subjects of Nursing, Nutritional Counseling – Dietetics and Applied Kinesiology. Currently he is working as an ICT expert on the projects: “CoSENSo: Innovating to provide better health & social care for senior citizens in the Alpine Space” and “INOTEZ – Innovative knowledge acquisition with the use of ICT”. Boštjan Žva-

nje ICT-a“. Član je Odsjeka za sestrinsku informatiku u Slovenskoj udruzi za medicinsku informatiku. Recenzent je u nekoliko časopisa, među ostalim i u „Nurse Education Today“, „Information and Software Technology“ i „BMC Medical Education“.

nut, PhD, is a member of the Section for Nursing Informatics at the Slovenian Association for Medical Informatics. He is a reviewer in several journals, inter alia the Nurse Education Today, Information and Software Technology and BMC Medical Education.

POZVANI PREDAVAČ / INVITED SPEAKER

Znanstvene discipline i
profesionalizacija zdravstvene njege

Scientific Disciplines and Nursing
Professionalization

doc. dr. sc. **Andrej Starc**
Republika Slovenija / Republic of Slovenia

Dr. sc. Andrej Starc dekan je Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Ljubljani. Docent je javnog zdravstva i član Katedre za javno zdravstvo. Nositelj je predmeta na preddiplomskom studiju: Medicinska propedeutika, Organizacija i upravljanje u sestinstvu i Menadžment u zdravstvu te na poslijediplomskom studijskom programu: Kvaliteta u zdravstvu, Upravljanje istraživanjem, Upravljanje sustavima i procesima. Sudjeluje u izvođenju nastave na doktorskom studiju iz područja biomedicine. Dr. Andrej Starc zamjenik je urednika Journal of Applied Health Sciences, član uredničkog odbora International Journal of Preventive Medicine Research i recenzent American Journal of Clinical Neurology and Neurosurgery i časopisa Science Journal of Public Health. Autor je i koautor 84 izvorna znanstvena i stručna članka, sveučilišnih udžbenika i drugih priloga.

Dr. Andrej Starc is an Assistant Professor of Public Health and a member of the Chair of Public Health. A holder of subjects at the under degree study Medical Propaedeutic (basic subject), Organization & Management in Nursing (basic subject), Management in Health Care (elective subject). And at the post-degree study program Quality in Health Care (basic subject), Research Management (elective subject), Management of the systems and process (elective subject), and participate in the doctoral study of Biomedicine. Dr. Andrej Starc is a deputy editor of Journal of Applied Health Sciences, member of the editorial board of International Journal of Preventive Medicine Research and a peer reviewer of American Journal of Clinical Neurology and Neurosurgery and Science Journal of Public Health. Dr. Starc is the author/co-author of 84 original scientific

Osnovno je područje njegova istraživanja javno zdravstvo u cjelini te žensko funkcioniranje i poremećaji. Na kliničkoj razini proveo je kliničku hipnozu.

ic and professional articles, university textbooks and other contributions. Basic field of his research is a public health in general and female function and dysfunctions. At the clinical level, he carried out a clinical hypnosis.

PLAN I PROGRAM KONFERENCIJE / CONFERENCE PLAN AND PROGRAMME

HOTEL OSIJEK

PETAK 21. RUJNA 2018. / FRIDAY, 21 SEPTEMBER		
08:00 – 09:00	Registracija sudionika / Registration	Predvorje Hotela / Hotel lobby
09:00 – 10:00	Otvaranje konferencije / Opening Ceremony	Dvorana Javor/Hrast (mezanin) / Lecture Room “Javor/Hrast” (mezzanine)
10:00 – 10:30	Koktel dobrodošlice / Welcome Cocktail	Dvorane Kesten i Lipa (mezanin) / Lecture Rooms “Kesten” and “Lipa” (mezzanine)
10:30 – 11:50	Pozvana predavanja - SESIJA 1 / Plenary Session 1	Dvorana Javor/Hrast (mezanin) / Lecture Room “Javor/Hrast” (mezzanine)
11:50 – 12:05	Pauza za kavu / Coffee break	Predvorje Hotela /Hotel lobby
12:05 – 13:25	Pozvana predavanja - SESIJA 2 / Plenary Session 2	Dvorana Javor/Hrast (mezanin) / Lecture Room “Javor/Hrast” (mezzanine)
13:25 – 14:10	Pauza za ručak / Lunch break	Dvorane Kesten i Lipa (mezanin) / Lecture Rooms “Kesten” and “Lipa” (mezzanine)
14:10 – 15:30	Pozvana predavanja - SESIJA 3 / Plenary Session 3	Dvorana Javor/Hrast (mezanin) / Lecture Room “Javor/Hrast” (mezzanine)
15:40 – 17:00	Međunarodni okrugli stol / International Round Table	
17:00	Završetak službenog dijela programa / End of the official part of program	
20:00	Večera / Dinner	Velika dvorana (mezanin) / Large Room (mezzanine)

SUBOTA 21. RUJNA 2018. / SATURDAY, 22 SEPTEMBER

09:00 – 10:15	Usmena priopćenja – SESIJA 1. / Lecture Session 1	Dvorane Javor, Hrast i Kesten (mezanin) / Lecture Rooms “Javor”, “Hrast” and “Kesten” (mezzanine)
10:15 – 10:30	Pauza za kavu / Coffee break	Predvorje Hotela / Hotel lobby
10:30 – 10:50	Usmena priopćenja – SESIJA 2. / Lecture Session 2	Dvorane Javor, Hrast i Kesten (mezanin) / Lecture Rooms “Javor”, “Hrast” and “Kesten” (mezzanine)
11:50 – 12:05	Pauza za kavu / Coffee break	Predvorje Hotela / Hotel lobby
12:05 – 13:15	Usmena priopćenja – SESIJA 3. / Lecture Session 3	Dvorane Javor i Kesten (mezanin) / Lecture Rooms “Javor” and “Kesten” (mezzanine)
	Prezentacija izložbi / Presentation of the exhibitions	Dvorana Hrast (mezanin) / Lecture Room “Hrast” (mezzanine)
13:30	Zatvaranje konferencije / Closing Remarks	Dvorana Javor (mezanin) / Lecture Room “Javor” (mezzanine)

ZNANSTVENI PROGRAM / SCIENTIFIC PROGRAM

PETAK 21. RUJNA / FRIDAY, 21 SEPTEMBER

Dvorana "JAVOR/HRAST" / Lecture Room "JAVOR/HRAST"

POZVANA PREDAVANJA / PLENARY SESSION

Moderatori / [Session Chairs](#): Donna Fitzimons (GBR), Nada Prlić (HRV), Danica Železnik (SVN)

10:30 – 10:50 Znanost o skrbi: Osnove skrbi o čovjeku – filozofija i primjena teorije skrbi o čovjeku
[Caring Science: Universals of Human Caring – Philosophy and Practice of Theory of Human Caring](#)
Jean WATSON; Boulder (USA)

10:50 – 11:10 Važnost teorija zdravstvene njege u sestričkom obrazovanju i istraživanju
[The Importance of Nursing Theories in Nursing Education and Research](#)
Majda PAJNKIHAR; Maribor (SVN)

11:10 – 11:30 Istraživanja o stanju u sestričkom obrazovanju: osvrt urednice
[The State of Nursing Education Research: An Editor's View](#)
Patricia G. MORTON; Salt Lake City (USA)

11:30 – 11:50 Problemi istraživanja u sestričkom obrazovanju u svijetu
[Challenges Facing Nurse Education Research Globally](#)
William LAUDER; Stirling (GBR)

11:50 – 12:05 Pauza za kavu / 11:50 – 12:05 Coffee break

Moderatori / [Session Chairs](#): Jean Watson (USA), William Lauder (GBR), Majda Pajnkihar (SLO)

12:05 – 12:25 Obrazovanje medicinskih sestara – izazov i(li) preduvjet razvoja suvremenoga sestričstva?
[Nursing Education – a Challenge and/or Prerequisite for Development of Modern Nursing?](#)
Nada PRLIĆ; Osijek (HRV)

12:25 – 12:45 Razvoj radne snage u sestričstvu spremne za budućnost putem poboljšanja edukacije i naprednih kliničkih vještina
[Building a Nursing Workforce that is Fit for the Future Through Enhanced Education and Advanced Clinical Skills](#)
Donna FITZSIMONS; Belfast (GBR)

12:45 – 13:05	Socijalne vještine medicinskih sestara, njihove filozofske osnove i razvoj u profesionalnom obrazovanju. Poljsko gledište Social Competences of Nurses, Their Philosophical Foundations and Development in Professional Education. A Polish Perspective Beata DOBROWOLSKA ; Lublin (POL)
13:05 – 13:25	Međuznanstveno obrazovanje i praksa suradnje: novi obrazovni obrazac u Srbiji Interprofessional Education and Collaborative Practice: a New Educational Paradigm in Serbia Dragana MILUTINOVIĆ ; Novi Sad (SRB)
13:25 – 14:10 Pauza za ručak / 13:25 – 14:10 Lunch break	
Moderatori / Session Chairs : Patricia G. Morton (USA), Beata Dobrowolska (POL), Dragana Milutinović (SRB)	
14:10 – 14:30	Sveobuhvatni okvir za stipendiranje obrazovanja medicinskih sestara (VIDEO KONFERENCIJA) A Comprehensive Framework for Nursing Education Scholarship (VIDEO CONFERENCE) Marilyn H. OERMANN ; Durham, North Carolina (USA)
14:30 – 14:50	Starenje kao izazov u sestriškom obrazovanju Aging as a Challenge in Nursing Education Danica ŽELEZNIK ; Slovenj Gradec (SVN)
14:50 – 15:10	Demistifikacija primjene informacijsko-komunikacijske tehnologije (ICT) u sestriškom obrazovanju Demystification of ICT use in Nursing Education Boštjan ŽVANUT ; Izola (SVN)
15:10 – 15:30	Znanstvene discipline i profesionalizacija zdravstvene njege Scientific Disciplines and Nursing Professionalization Andrej STARC ; Ljubljana (SVN)

MEĐUNARODNI OKRUGLI STOL / INTERNATIONAL ROUND TABLE

15:40 – 17:00

Tema: Izazovi i poteškoće objavljivanja članaka u znanstvenim sestrijskim časopisima – međunarodno gledište
Theme: Challenges and Difficulties in Preparing Articles for Publication in Nursing Scientific Journals – International Aspects

Voditelj / Moderator: Dubravka Matijašić-Bodalec (HRV)

Pozvani govornici / Plenary speakers:

- **Jean WATSON** (USA)
- **Patricia G. MORTON** (USA)
- **William LAUDER** (GBR)
- **Beata DOBROWOLSKA** (POL)
- **Sultan KAV** (TUR)
- **Majda PAJNKIHAR** (SVN)
- **Dragana MILUTINOVIĆ** (SRB)
- **Nada PRLIĆ** (HRV)
- **Andreas CHARALAMBOU** (CYP)
- **Vedran ĐIDO** (BIH)

Sudionici okruglog stola: svi nazočni / Participants: all attendees

17:00 Završetak službenog dijela programa prvog dana konferencije /
17:00 End of the official part of program

SUBOTA 22 RUJNA / SATURDAY, 22 SEPTEMBER
Dvorana "JAVOR" / Lecture Room "JAVOR"

USMENA PRIOPĆENJA / LECTURE SESSION

Moderatori / [Session Chairs](#): Ian Mcgonagle (GBR), Sultan Kav (TUR), Silvija Piškorjanac (HRV)

09:00 – 09:10	Institucije zdravstvene zaštite i donošenje odluka – stilovi upravljanja za rast i razvoj: presječno istraživanje u Sloveniji Healthcare Organizations and Decision Making – Leadership Styles for Growth and Development: a Cross-Sectional Study in Slovenia Alenka ŽIBERT, Andrej STARC ; Ljubljana (SVN)
09:10 – 09:20	Samozbrinjavanje pacijenta nakon liječenja od raka: kombinirana studija na seoskoj i gradskoj populaciji u pokrajini East Midlands, Engleska Self-Management Following Cancer Treatment: a Mixed Methods Study of Rural and Urban Populations in the East Midlands of England Ian MCGONAGLE, David NELSON, Ros KANE, Emily SCOTT, Trish TSURO ; Lincoln (GBR)
09:20 – 09:30	Nova uloga obiteljskog njegovatelja u skrbi za osobe oboljele od raka The Emerging Role of the Family Caregiver in The Care of Patients Affected by Cancer Andreas CHARALAMBOUS ; Limassol (CYP)
09:30 – 09:40	Stručna uloga i praksa kliničke medicinske sestre u Turskoj Clinical Nurse Specialist Role and Practice in Turkey Sultan KAV ; Ankara (TUR)
09:40 – 09:50	Inovacije i praktično znanje specijalizirane medicinske sestre kao obrtni potencijal zdravstvenog i gospodarskog sustava Innovation and Practical Knowledge of a Specialized Nurse as the Positive Working Capital in Further Development of the Health and Economy System Ivanka BENČIĆ, Dijana ŽULJEVIĆ, Marija KAHLINA ; Zagreb (HRV)
09:50 – 10:00	Modeli ponašanja medicinskih sestara tijekom konfliktnih situacija u KBC Osijek Behaviour of Nurses in Conflict Situations in UHC Osijek Ivana JELINČIĆ, Dunja DEGMEČIĆ ; Osijek (HRV)
10:00 – 10:15	Rasprava i zaključci / Discussion and Conclusions

10:15 – 10:30 Pauza za kavu / 10:15 – 10:30 Coffee break	
Moderatori / Session Chairs: Vedran Đido (BIH), Cecilija Rotim (HRV), Antun Bajan (HRV)	
10:30 – 10:40	Spoznaja i praćenje troškova kvalitete kao standard upravljanja kvalitetom u hrvatskom zdravstvu <i>Quality Costs Awareness and Monitoring as a Quality Management Standard in Croatian Healthcare System</i> Antun BAJAN¹, Robert LOVRIĆ¹, Eva SMOKROVIĆ² ; ¹ Osijek (HRV), ² Rijeka (HRV)
10:40 – 10:50	Poboljšanje kvalitete zdravstvene zaštite primjenom Standardnog operativnog postupka <i>Improvement of Healthcare Quality Through Application of Standard Operative Procedure</i> Vedran ĐIDO, Suada BRANKOVIĆ, Jasmina MAHMUTOVIĆ, Aida PILAV ; Sarajevo (BIH)
10:50 – 11:00	Sestrinstvo i upravljanje kvalitetom u javnom zdravstvu <i>Nursing and Quality Management in Public Health</i> Cecilija ROTIM ; Zagreb (HRV)
11:00 – 11:10	Utjecaj primjene akreditacijskih standarda na provođenje sestrijske skrbi u klinici “Magdalena” <i>The Effects of Accreditation Standards Implementation on The Nursing Care Process in the “Magdalena” Clinic</i> Dijana BABIĆ, Niveska KRIŽANEC, Marija RAZUM ; Krapinske Toplice (HRV)
11:10 – 11:20	Uspostava sustava osiguranja i poboljšanja kvalitete zdravstvene zaštite u KBC Osijek <i>Establishment of the Healthcare Quality Providing and Improvement System in UHC Osijek</i> Marijana KOVAČEK, Nevenka BEGIĆ ; Osijek (HRV)
11:20 – 11:30	Ispitivanje stavova zdravstvenih djelatnika o kulturi sigurnosti pacijenata <i>The Attitudes of Health Care Professionals on the Policy of Patient Safety</i> Morana MAGAŠ, Kata IVANIŠEVIĆ, Mirjana ČARGONJA ; Rijeka (HRV)
11:30 – 11:45	Rasprava i zaključci / <i>Discussion and Conclusions</i>
11:45 – 12:00 Pauza za kavu / 11:45 – 12:00 Coffee break	

Moderatori / Session Chairs: Ros Kane (GBR), Biljana Kurtović (HRV), Robert Lovrić (HRV)	
12:00 – 12:10	Razvoj i potpora kliničke akademske znanstveno-istraživačke karijere medicinskih sestara, primalja i srodnih zdravstvenih djelatnika: iskustvo u Velikoj Britaniji Developing and Supporting Clinical Academic Research Careers for Nurses, Midwives and Allied Health Professionals: the UK Experience Ros KANE, Ian MCGONAGLE, Christine JACKSON; Lincoln (GBR)
12:10 – 12:20	Kvantitativni i kvalitativni pristupi istraživačkom radu u sestrinstvu Quantitative and Qualitative Approaches in Nursing Research Robert LOVRIĆ, Nada PRLIĆ; Osijek (HRV)
12:20 – 12:30	Implikacije primjene rezultata sestrijskih istraživanja u praksi Implications of Nursing Research Results Utilization in Practice Biljana KURTOVIĆ, Snježana ČUKLJEK, Martina SMREKAR, Ana Marija HOŠNJAK; Zagreb (HRV)
12:30 – 12:40	Percepcija medicinskih sestara o primjeni rezultata istraživačkoga rada iz područja sestrinstva u svakodnevnoj praksi Nurses' Perceptions of Research Results Used in Daily Nursing Practice Maja ČEBOHIN, Marija MARAS, Martina TOT; Osijek (HRV)
12:40 – 12:50	Usporedba dvaju diplomskih sveučilišnih razina obrazovanja medicinskih sestara u znanstveno istraživačkom području A Comparison of Two Graduate Academic Nursing Levels in the Scientific Research Area Lukrecija POROPAT, Sandra BOŠKOVIĆ, Amir MUZUR; Rijeka (HRV)
12:50 – 13:00	Istraživanje duhovnosti u ljudi oboljelih od demencije: fenomenološki pristup Researching Spirituality in People with Dementia: a Phenomenological Approach Nataša MLINAR RELJIĆ¹, Blanka KORES PLESNIČAR², Majda PAJNKIHAR¹; ¹ Maribor (SVN), ² Ljubljana (SVN)
13:00 – 13:15	Rasprava i zaključci / Discussion and Conclusions
13:30 Dvorana "JAVOR" / Lecture Room "JAVOR" ZAKLJUČCI I ZATVARANJE KONFERENCIJE / CONCLUSIONS AND CLOSING REMARKS	

SUBOTA 22 RUJNA / SATURDAY, 22 SEPTEMBER
Dvorana "KESTEN" / Lecture Room "KESTEN"

USMENA PRIOPĆENJA / LECTURE SESSION

Moderatori / **Session Chairs:** Elizabeth Bannon (GBR), Marko Maceković (HRV),
Dubravka Matijašić-Bodalec (HRV)

09:00 – 09:10 Unaprjeđenje mentorstva u Hrvatskoj
Enhancing Mentorship in Croatia
Elizabeth BANNON¹, **Dubravka MATIJAŠIĆ-BODALEC**²; ¹Belfast (GBR),
²Zagreb (HRV)

09:10 – 09:20 Zadovoljstvo studenata mentorskom podrškom
Students' Satisfaction with Their Mentors' Support
Ivana GUSAR, Kristina BAČKOV, Andrea TOKIĆ, Ines LETO; Zadar
(HRV)

09:20 – 09:30 Percepcija učenika srednje medicinske škole o kompetencijama
mentora zdravstvene njege
Students' Perception of Their Nursing Care Mentors' Competences
Marko MACEKOVIĆ¹, Dalibor IVANEŠIĆ², Ljiljana GRDIĆ¹, Mateja
HIDEG¹; ¹Osijek (HRV), ²Požega (HRV)

09:30 – 09:40 Vježbe učenika u očima nastavnika i mentora
Clinical Practicum – From the Mentors' and Teachers' Point of View
Višnja PRANJIĆ, Irena HABAZIN, Dubravka PROTIĆ; Zagreb (HRV)

09:40 – 09:50 Mogućnosti razvoja obrazovanja medicinskih sestara kroz EU
fondove
Possibilities for Development of Nursing Education Through EU
Funds
Dubravka MATIJAŠIĆ-BODALEC¹, Elizabeth BANNON²; ¹Zagreb (HRV),
²Belfast (GBR)

09:50 – 10:00 Međupredmetno praćenje i vrednovanje učeničkog postignuća
prema novom strukovnom kurikulumu za stjecanje kvalifikacije
medicinska sestra/tehničar opće njege
Cross-Curricular Approach to Evaluation of Learning Outcomes in
the New Vocational Curriculum for Registered General Nurses
Maja CAREVIĆ, Viktorija EŽBEGOVIĆ, Jadranka MARUŠIĆ, Maja
RAKIN; Osijek (HRV)

10:00 – 10:15 Rasprava i zaključci / **Discussion and Conclusions**

10:15 – 10:30 Pauza za kavu / **10:15 – 10:30 Coffee break**

Moderatori / Session Chairs: Dragana Simin (SRB), Biserka Režek (HRV), Mirjana Kralj Vasilj (HRV)	
10:30 – 10:40	Međuznanstvena simulacijska radionica – procjena postignutih ishoda Interprofessional Simulation-Based Workshop – Evaluation of the Achieved Outcomes Dragana SIMIN, Dragana MILUTINOVIĆ; Novi Sad (SRB)
10:40 – 10:50	Primjena „standardiziranog pacijenta“ u sestrijskoj edukaciji: primjer prve pomoći i zbrinjavanja jakih vanjskih krvarenja The Use of “Standardized Patient” in Nursing and Health Care Education: Example of First Aid in Treating Severe Bleeding Benjamin OSMANČEVIĆ¹, Jaka ZALUBERŠEK², Karmen HORVATIĆ¹, Anže ŠTEFANČIČ ULE², Boštjan ŽVANUT²; ¹ Umag (HRV), ² Izola (SVN)
10:50 – 11:00	Utjecaj video-demonstracija i demonstracija nastavnika na razvoj vještina studenata sestrištva u primjeni intravenozne terapije Video Demonstration and Teachers’ Demonstration Impact on Nursing Students’ Development in the Intravenous Therapy Application Ana Marija HOŠNJAK, Snježana ČUKLJEK, Sanja LEDINSKI FIČKO, Martina SMREKAR; Zagreb (HRV)
11:00 – 11:10	Prednosti kabinetske nastave tijekom obrazovanja za zanimanje medicinska sestra/medicinski tehničar opće njege Advantages of Teaching Laboratories in the Occupational Nurse’s Education Sanja DRAVINSKI, Mirjana KRALJ-VASILJ, Sanja VIŠEVIĆ, Marijana JAMAN GALEKOVIĆ; Osijek (HRV)
11:10 – 11:20	„Edukacijski poligon“ za medicinske sestre i primalje - preduvjet unaprijeđena kvalitete kliničke nastave i zdravstvene skrbi u Kliničkom bolničkom centru Sestre milosrdnice Educational training ground for nurses and midwives – a precondition for improving the quality of clinical teaching and health care in the UHC Sestre Milosrdnice Biserka REŽEK, Ela VUJANIĆ; Zagreb (HRV)
11:20 – 11:30	Osjećaj koherentnosti studenata sestrištva Veleučilišta u Bjelovaru Sense of Coherence of Nursing Students at the University of Applied Sciences in Bjelovar Mirna ŽULEC, Zrinka PUHARIĆ, Đurđica GRABOVAC, Ksenija ELJUGA, Goranka RAFAJ, Tamara SALAJ; Bjelovar (HRV)

11:30 – 11:45	Rasprava i zaključci / Discussion and Conclusions
11:45 – 12:00	Pauza za kavu / 11:45 – 12:00 Coffee break
Moderatori / Session Chairs: Dragana Terzić Marković (SRB), Mauro Štifanić (HRV), Ana Budrovac (HRV)	
12:00 – 12:10	Važnost edukacije o medicinskoj genetici u sestrinstvu Importance of Medical Genetics Education in Nursing Dijana MAJSTOROVIĆ¹, Jadranka VRANEKOVIĆ², Mauro ŠTIFANIĆ¹; ¹ Pula (HRV), ² Rijeka (HRV)
12:10 – 12:20	Kurikul engleskog jezika na preddiplomskom sveučilišnom studiju Sestrinstvo u Osijeku – temelj cjeloživotnog obrazovanja English Course Curriculum at the University Undergraduate Study of Nursing in Osijek – the Foundation for Lifelong Learning Lorna DUBAC NEMET, Ivana BARAĆ; Osijek (HRV)
12:20 – 12:30	Značaj učenja o empatiji na kolegiju sestričkog obrazovanja Relevance of Learning about Empathy in the Course of Nursing Education Dragana TERZIĆ MARKOVIĆ, Biljana MAJSTOROVIĆ, Danijela JEZDIMIROVIĆ, Zvonko DIMOSKI; Beograd (SRB)
12:30 – 12:40	Zastupljenost tema iz područja kliničke supervizije u sestrinstvu u hrvatskim i svjetskim časopisima Share of Topics Regarding Clinical Supervision in Nursing in National and International Journals Ana BUDROVAC, Nada PRLIĆ; Osijek (HRV)
12:40 – 12:50	Mišljenja studenata o nastavi biostatistike u programu studija sestrinstva Students' Opinions on the Biostatistics Course in the Nursing Study Curriculum Nikolina DODLEK; Osijek (HRV)
12:50 – 13:00	Sindrom sagorijevanja i radni angažman među studentima Medicinskog fakulteta Osijek Burnout Syndrome and Work Engagement in Students at the Medical Faculty Osijek Ivana UKIĆ; Osijek (HRV)
13:00 – 13:15	Rasprava i zaključci / Discussion and Conclusions
13:30 Dvorana “JAVOR” / Lecture Room “JAVOR” ZAKLJUČCI I ZATVARANJE KONFERENCIJE CONCLUSIONS AND CLOSING REMARKS	

SUBOTA 22 RUJNA / SATURDAY, 22 SEPTEMBER**Dvorana "HRAST" / Lecture Room "HRAST"****USMENA PRIOPĆENJA / LECTURE SESSION**

Moderatori / *Session Chairs*: Sergej Kmetec (SLO), Kristina Kužnik (HRV), Jasenka Vujanić (HRV)

09:00 – 09:10 Percepcija studenta sestrištva o međuodnosu medicinske sestre i bolesnika tijekom sestrišne skrbi
Nursing Students' Perceptions on the Nurse-Patient Interaction During Nursing Care
Jasenka VUJANIĆ, Nada PRLIĆ, Robert LOVRIĆ; Osijek (HRV)

09:10 – 09:20 Slušanje u sestriškoj skrbi: analiza koncepta
Listening in Nursing: a Concept Analysis
Sergej KMETEC, Leona CILAR; Maribor (SVN)

09:20 – 09:30 Primjena teorije kulture različitosti i univerzalnosti skrbi u hrvatskom sestrištvu
The Transcultural Nursing Theory - Application in Croatian Nursing
Kristina KUŽNIK, Jadranka PAVLIĆ, Ivana STANIĆ; Zagreb (HRV)

09:30 – 09:40 Teorija i praksa sestrišne skrbi iz percepcije bolesnika
Theory and Practice of Nursing Care from the Patients' Point of View
Ljiljana ERŠEK, Nada PRLIĆ; Osijek (HRV)

09:40 – 09:50 Teorijski razvoj koncepta moralnog distresa, značaj problema i preventivni pristup moralnom distresu u sestrištvu
The Theoretical Development of Moral Distress Concept, the Significance of the Problem and the Preventive Approach to Moral Distress in Nursing
Smiljana KOLUNDŽIĆ; Zagreb (HRV)

09:50 – 10:00 Duhovna skrb i sestriška praksa
Spiritual Care and Nursing Practice
Štefica MIKŠIĆ¹, Brankica JURANIĆ¹, Suzana VULETIĆ²; ¹Osijek (HRV), ²Đakovo (HRV)

10:00 – 10:15 Rasprava i zaključci / *Discussion and Conclusions*

10:15 – 10:30 Pauza za kavu / *10:15 – 10:30 Coffee break*

Moderatori / <i>Session Chairs</i> : Sanda Franković (HRV), Željko Vlasisavljević (SRB), Štefica Mikšić (HRV)	
10:30 – 10:40	Prilika izgubljena u vremenu: studij sestrinstva 1953. – 1959. <i>Opportunity Lost in Time: Nursing High Schools 1953 – 1959</i> Damjan ABOU ALDAN¹, Sanda FRANKOVIĆ² ; ¹ Koprivnica (HRV); ² Zagreb (HRV)
10:40 – 10:50	Kako je to bilo i kako je sada? Sestrinstvo kroz stoljeća u Srbiji <i>Then and Now – Nursing Through Centuries in Serbia</i> Željko VLAISAVLJEVIĆ ; Beograd (SRB)
10:50 – 11:00	Zadarsko bijelo srce- tradicija vrednovanja rada medicinskih sestara <i>Zadar's White Heart – the Tradition of Evaluating the Nurses' Work</i> Anita ŠKARICA, Ivana GUSAR ; Zadar (HRV)
11:00 – 11:10	Sjećam se, dakle postojim <i>I Remember, Therefore I Am</i> Jasminka BAN GRAHOVAC, Sanda FRANKOVIĆ, Slađana REŽIĆ ; Zagreb (HRV)
11:10 – 11:20	Prati li razvoj obrazovanja medicinskih sestara i tehničara Klinike za neurologiju KBC Osijek i razvoj neurološke znanosti? <i>Does the Development of Nurses' Education at the Department of Neurology, UHC Osijek Follow the Development of Neurological Sciences?</i> Vlasta PEKIĆ, Slavica BARIĆ ; Osijek (HRV)
11:20 – 11:30	Rad i obrazovanje medicinskih sestara i tehničara na Klinici za kirurgiju i Zavodu za ortopediju i traumatologiju kroz povijest u Osijeku <i>A Historical Overview of Nurses' Work and Education at the Surgery Clinic and the Institute for Orthopaedics and Trauma in Osijek</i> Nikolina FARČIĆ, Suzana STOJKOVIĆ, Jasna BATRNEK, Stana PAČARIĆ ; Osijek (HRV)
11:30 – 11:45	Rasprava i zaključci / Discussion and Conclusions
11:45 – 12:00 Pauza za kavu / 11:45 – 12:00 Coffee break	

PREZENTACIJA IZLOŽBI / PRESENTATION OF THE EXHIBITIONS

Moderatori / *Session Chairs*: Sanda Franković (HRV), Tamara Alebić (HRV), Nikolina Farčić (HRV)

12:05– 13:15

Povijest hrvatskog sestinstva

History of Nursing in Croatia

Sanda FRANKOVIĆ, Zvonimir KRALJ, Ljerka PAVKOVIĆ, Vesna KLJAIĆ

Medicina Sacra: Štovanje svetaca zaštitnika i duhovna dimenzija medicine

Medicina Sacra: Worshipping Patron Saints and the Spiritual Dimension of Medicine

Hrvatski muzej medicine i farmacije HAZU, Hrvatsko katoličko liječničko društvo, Podružnica Zagreb

13:30

Dvorana “JAVOR” / *Lecture Room “JAVOR”*

ZAKLJUČCI I ZATVARANJE KONFERENCIJE / CONCLUSIONS AND CLOSING REMARKS

OPĆE INFORMACIJE / GENERAL INFORMATION

Službeni jezici konferencije / Conference official languages

Službeni su jezici konferencije hrvatski i engleski jezik. Osigurano je simultano prevođenje.

The official languages of the congress are Croatian and English. Simultaneous translation is provided.

Mjesto održavanja konferencije / Conference venue

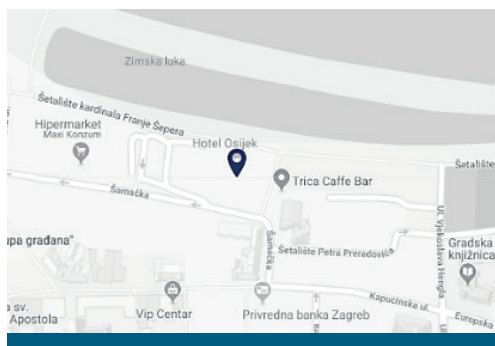
Hotel Osijek, Šamačka 4, 31 000 Osijek

Tel.: +385 31 230 333

Fax: +385 31 230 444

E-mail: info@hotelosijek.hr

<http://www.hotelosijek.hr/hr/uvod-i-info/>

Potvrdnica o sudjelovanju / Certificate of attendance

Potvrdnice o sudjelovanju bit će dostupne na INFO pultu konferencije (uz potvrdu uplaćene kotizacije).

All participants will be able to collect their Certificate of attendance on the information desk (confirmation of paid registration fee must be shown).

Zbornik sažetaka / Book of Abstracts

Zbornik sažetaka pozvanih i konferencijskih predavanja biti će dostupan u konferencijskoj torbi.

Conference Book of Abstracts will be available in conference bag.

Bodovanje konferencije / Scoring of the Conference

Konferenciju će prema pravilniku bodovati Hrvatska komora medicinskih sestara.

Conference will be scored by Croatian Nursing Council according to the rule.

Radno vrijeme registracijskog i INFO pulta / Registration and Information Desk Working Hours

Petak/Friday

21. 09. 2018. 08:00 – 16:00 / September 21st, 2018; 8am-4pm

Subota/Saturday

22. 09. 2018. 08:00 – 12:00 / September 22nd, 2018; 8am-12am

Registracija / Registration

Kategorija registracije Category	Rana kotizacija Early Rate - 30.07.2018.	Redovna kotizacija Regular Rate 30.07.-18.09.2018.
Sudionici konferencije (aktivni i pasivni) Participants (active and passive)	700,00 kn (+PDV)	1000,00 kn (+PDV)
Studenti i umirovljenici* Students and retired*	200,00 kn (+PDV)	

* Kotizacija za STUDENTE i UMIROVLJENIKE ne uključuje ručak i večeru 21. rujna 2018. Moguća je nadoplata: za ručak (100 kn); večeru (200 kn).
- Predočenje uplaćenog iznosa (uplatnice) na INFOPULTU konferencije. Studenti uz predočenje uplatnice predočavaju i kopiju indeksa (stranica na kojoj su osobni podatci i fotografija studenta te stranica na kojoj je vidljiva aktualno upisana akademska godina).
Potvrđnice o aktivnom ili pasivnom sudjelovanju na konferenciji biti će dostupne na infopultu konferencije.
Potvrđnice se izdaju na temelju uplaćene kotizacije i sudjelovanja na konferenciji.

* Fee for students/retired does not include lunch and dinner at September 21st. It is possible to pay additional 100,00 HRK for lunch and 200,00 HRK for dinner
- Registration will only be valid upon receipt of the full payment by the registration desk. Students will submit a copy of the document (page on which the personal data and photography of the student are and page where the academic year actually enrolled is displayed).

Kotizacija uključuje

- svečano otvaranje konferencije s koktelom dobrodošlice,
- nazočnost plenarnim i konferencijskim predavanjima, okruglim stolovima i izložbenom prostoru konferencije,
- prigodnu torbu s konferencijskim materijalima,
- završni program konferencije,
- e-zbornik sažetaka konferencijskih predavanja,
- potvrđnicu o sudjelovanju,
- stanke za kavu i osvježenje tijekom konferencije,
- ručak 21. rujna (Hotel Osijek),
- večeru 21. rujna (Hotel Osijek)
- besplatan javni gradski prijevoz autobusima i tramvajima

Registration fee for all conference participants include

- Opening Ceremony and Welcome Reception
- Participation in all scientific sessions, round tables
- Entrance to the exhibition area
- Conference bag with printed materials
- Conference e- Book of Abstracts
- Certificate of Attendance
- Coffe breaks and refreshments during Conference
- Lunch at September 21st (hotel Osijek)
- Dinner at September 21st (hotel Osijek)
- Free tickets for city transport by bus and tram

Kongresne iskaznice / Conference accreditation cards

Svi sudionici konferencije dužni su nositi kongresne iskaznice tijekom cijelog trajanja konferencije.

All participants have to wear their accreditation cards throughout the Conference.

Gradski prijevoz putnika (GPP) / Public/City transport (bus and tram)

Aktivnim je sudionicima konfrencije osiguran besplatan gradski prijevoz putnika autobusima i tramvajima (uz predocjenje kongresne iskaznice).

Active participants of Conference will get free tickets for city transport by bus and tram (have to show congress card).

Tehnički organizator konferencije / Official Conferences Agency GoldTours

Preradovićeve 4, 10 000 Zagreb,
Hrvatska / Croatia
tel. + 385 1 4856 500;
mob. +385 91 2008228;
fax + 385 1 4856 930

Tajništvo konferencije / Conferences secretariat

Vlasta Pekić
e-pošta: info@fdmz-nursing-2018.com
mob.: 098 304 998 (Vlasta Pekić)
Fakultet za dentalnu medicinu i
zdravstvo
Crkvena 21, 31 000 Osijek, Hrvatska

Hotel Osijek – mezanin (tlocrt dvorana) /
Hotel Osijek – Mezzanine – Lecture Rooms Layout

SPONZORI / SPONSORS

Drava International d.o.o.
OSIJEK

Lohmann & Rauscher

CROATIA
OSIGURANJE

ERGO

IZLAGAČI / EXHIBITORS

Addiko Bank

DONATORI / DONORS

Gradski Prijevoz Putnika d.o.o. Osijek

JOSIĆ
QUALITY BY NATURE

REPUBLICA HRVATSKA
Ministarstvo
zdravstva

GoldTours Incoming/Outgoing
TRAVEL AGENT & TOUR OPERATOR